

Anne Frank Cantate *Opdrachten vmbo*

Maak je eigen muziekbiografie

1

1 slu

Opdracht

Op de website ben je allerlei muziekfragmenten tegengekomen. Sommige spreken je waarschijnlijk aan, andere helemaal niet. Verzamel vier fragmenten in een persoonlijke muziekbiografie: twee fragmenten die je aanspreken en twee die je afstoten.

Beschrijf per fragment steeds waarom dat zo is. In je muziekbiografie vertel je dus hoe jij de muziek van de Anne Frank Cantate beleeft.

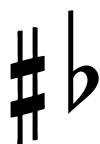
Stappenplan

1. Luister naar de fragmenten. Maak gebruik van de website en van de van de hele Anne Frank Cantate (via YouTube <https://www.youtube.com/watch?v=Z09a4Qd26aw>).
2. Kies vier fragmenten. Twee fragmenten die je aanspreken, twee die je afstoten. Schrijf op uit welk deel van de cantate de fragmenten zijn. Bijvoorbeeld Introductie – structuur, of Pars – klank.
3. Beluister daarna elk fragment apart en beschrijf de muziek.
Welke instrumenten worden gebruikt en welke tekst hoort erbij?
Waarom denk je dat de muziek bij deze tekst zo klinkt?
Voorbeeld: Het fragment heeft de tekst: “Denn mich umlauert die Meute der Hunde”.
De muziek klinkt heel agressief door harde accenten, gespeeld door de strijkinstrumenten. De accenten klinken voor mij als het blaffen van honden, enz.
4. Leg uit waarom je het fragment aansprekend of afstotend vindt. Vertel wat je van de muziek vindt en van de combinatie met de tekst.
Gebruik je uitleg van stap 3.
Voorbeeld: Dit fragment stoot mij af omdat de accenten heel eng klinken en ik door de drukte van de muziek heel onrustig word.
5. Maak een mooi geheel van je muziekbiografie.
Geef het een titel en duidelijke kopjes.

Criteria

1. De muziekbiografie bestaat uit minstens één A4 pagina.
2. Vertel waarom je iets van de fragmenten vindt. Geef argumenten voor je mening.
3. Geef de muziekbiografie een nette vorm.

Anne Frank Cantate *Opdrachten vmbo*

Maak je eigen compositie

3-5

2-3 slu

Opdracht

In de Anne Frank Cantate vormen de teksten de basis voor de muziek.

Hans Kox gebruikte voor de cantate verschillende teksten door elkaar. Zoals Bijbelteksten en toespraken van Hitler. Muziek en tekst versterken elkaar.

In deze opdracht gaan jullie een muziekstuk maken. Je laat je inspireren door teksten en gaat deze op muziek zetten.

Stappenplan

1. Kies met je groepje een thema waar jullie je compositie op willen baseren.
Bijvoorbeeld racisme, vrijheid, oorlog en geweld, of vrede.
2. Lees de tekst van de Anne Frank Cantate door op de website onder het kopje Cantate.
3. Zoek stukjes tekst die jullie aanspreken. Iedereen zoekt een verschillend stukje tekst.
4. Bespreek met de groep wat de belangrijkste woorden zijn in de gekozen teksten.
5. Bedenk per woord welke instrumenten dit woord het beste kunnen uitdrukken. Bijvoorbeeld: Het woord 'Licht' kan gespeeld worden door een dwarsfluit omdat dit instrument zacht en vriendelijk klinkt,
6. Zet de verschillende teksten die jullie hebben gekozen achter elkaar.
Kies een logische volgorde en zorg dat de teksten op elkaar aansluiten.
7. Vervolgens zet je elk stukje tekst apart op muziek. Dat kan één akkoord, een maat of een fragment zijn. Ga uit van de emotie van het woord. Is het bijvoorbeeld een heftig woord of een vriendelijk woord? Dit kan je tempokeuze bepalen. Denk op dezelfde manier na over toonhoogte, melodie, begeleiding, ritme, etc.
8. Schrijf bij elke stukje tekst kort op waarvoor je gekozen hebt. Welk instrument, tempo, toonhoogte etc.
9. Speel de muziek van alle teksten achter elkaar. Zorg voor een soepele aansluiting.
Laat één iemand de tekst voorlezen, of zingen terwijl de rest de muziek speelt.
10. Presenteer het stuk aan de klas en vertel hoe je de teksten op muziek hebt gezet.

Criteria

1. De muziek duurt minimaal een minuut en maximaal drie minuten.
2. Het stuk wordt door minstens drie verschillende instrumenten uitgevoerd.
3. Er zit afwisseling in ritme, toonhoogte, tempo, enz.
4. De muziek staat in verbinding met de betekenis van de tekst en de emoties uit de tekst.
5. Het stuk moet soepel kunnen worden uitgevoerd, zonder onderbreking.
6. De tekst wordt duidelijk gesproken of gezongen.

Anne Frank Cantate *Opdrachten vmbo*

Maak je eigen liedtekst

1-2

3 slu

Opdracht

De sfeer van een lied hangt meestal samen met de tekst. Maak een nieuwe tekst op een bestaand lied. Het lied moet een lange tekst hebben. Het liefst kies je een lied waarin een verhaal verteld wordt. De nieuwe tekst moet gaan over het onderwerp van de Anne Frank Cantate. Stel je wilt een droevige tekst maken over het lijden van de mensen in de concentratiekampen. Daarvoor moet je eerst een droevig liedje zien te vinden. De tekst ga je helemaal zelf schrijven.

Stappenplan

1. Bedenk waar je tekst over zal gaan. Trefwoorden zijn: de bevrijding, de Holocaust, de Tweede Wereldoorlog, racisme, zinloos geweld, enz.
2. Zoek een lied met een melodie die past bij deze onderwerpen en met een lange tekst.
3. Zoek via internet naar de tekst van het liedje. Print deze uit.
4. Bedenk een aantal onderwerpen voor je eigen tekst.
5. Meestal hebben liedjes een stuk tekst dat steeds terugkeert. Dat noem je een "refrein". De tekst die steeds verandert noem je "couplet". Bedenk eerst een tekst voor het refrein. Dit is de centrale boodschap van jouw tekst.
6. Elk onderwerp uit stap 4 krijgt een apart couplet.
7. Verzin nu bij elk couplet een paar steekwoorden en schrijf de tekst van de coupletten uit. Zet ze in een logische volgorde.
8. Zorg dat je eigen tekst hetzelfde ritme heeft als de bestaande tekst van het lied. Tip: tel de lettergrepen per regel en vergelijk het aantal lettergrepen met je eigen tekst. Let ook op de klemtonen.
9. Draai het liedje en zing je eigen tekst erop. Past het op de melodie? Zo niet, pas je tekst dan aan tot het klopt.
10. Maak een document met twee kolommen. In de ene kolom zet je de oorspronkelijke naam van het liedje, de artiest(en) en de oorspronkelijke tekst. In de andere kolom zet je jouw titel, naam en tekst.
11. Oefen je nummer zo lang tot je het vloeiend kan zingen. Spreek de tekst duidelijk uit, zodat anderen je goed kunnen verstaan.

Criteria

1. De nieuwe tekst moet een pakkend refrein hebben.
2. Schrijf minstens drie coupletten.
3. De drie coupletten moeten alle drie over iets anders gaan.
4. De nieuwe tekst moet op de melodie passen.

Anne Frank Cantate Opdrachten vmbo

Maak je eigen toneelscène

3-5

3 slu

Opdracht

In deze opdracht bedenk je zelf een kort toneelstuk: een scène. Je verzint personages en bedenkt een spannend verhaal. Je schrijft de scène op en zorgt voor een goede uitvoering.

Stappenplan

1. Bedenk het onderwerp van de scène, bijvoorbeeld de bevrijding, de Holocaust, de Tweede Wereldoorlog, racisme, zinloos geweld, enz.
2. Verzin bij het onderwerp een paar kernwoorden. Zet de woorden in een volgens jou logische volgorde.
3. Schrijf de kernwoorden uit tot een verhaallijn. Let daarbij op een spannende opbouw van het verhaal.
4. Kies voor personages. Je geeft iedere rol een duidelijke plaats in de scène. Bedenk ook de manier van praten die bij de persoon past (hoogte, tempo, sfeer).
5. Waar en wanneer speelt de scène zich af? Ga uit van een heftige of spannende gebeurtenis in het begin van de scène, bijvoorbeeld een ruzie, een bedreiging, enz.
6. Bedenk steeds wat er als volgende stap in het verhaal zou kunnen gebeuren. Houd rekening met de verhaallijn die je verzonnen hebt.
7. Verzin regieaanwijzingen zoals: bewegingen van de personen, wie wanneer opkomt of afgaat, aanrakingen, voorwerpen, etc.
8. Schrijf alles op in een script. Bedenk een passende titel voor de scène en zet die bovenaan. Daaronder zet je steeds de persoon en de tekst die hij of zij deze moet uitspreken. Voor elke persoon begin je steeds een nieuwe regel. De regieaanwijzingen schrijf je cursief op tussen haakjes.

Voorbeeld:

- Politieagent: (*maakt een afwijzende handbeweging*) Ik ga niet naar buiten!
- Meisje: (*staat op*) Wel, anders ga ik schreeuwen!

Criteria

1. Zorg voor een spannend verhaal met een hoogtepunt en een duidelijk einde.
2. Leer je tekst uit het hoofd.
3. Let op langzame en duidelijke uitspraak van de tekst, alles moet verstaanbaar zijn.
4. De scène moet minstens vier minuten duren.

Feel the Rhythm

2-6

1 slu

Opdracht

Ritme is een belangrijk onderdeel in de muziek. In deze opdracht maak je een ritme-stuk. Gebruik hiervoor slagwerkinstrumenten uit het muzieklokaal van je school. Je kan ook de zogenaamde 'body-percussion' toepassen. Dat betekent dat je met je lichaam geluiden maakt (klappen, stampen, fluiten, fluisteren, sissen, enz.). Bedenk een thema dat te maken heeft met de Tweede Wereldoorlog, de Holocaust, de herdenking, enz.

Voorbeeld: Neem bijvoorbeeld een jongen die achterna gezeten wordt. Het ritme-stuk kan dan met een herhalend ritme beginnen en steeds sneller worden (rennen).

Door op onverwachte plekken accenten in te voegen, wordt het stuk spannend.

Zal de jongen gepakt worden?

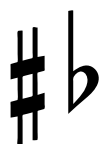
Stappenplan

1. Bedenk een spannende gebeurtenis die je op ritme gaat zetten.
2. Schrijf trefwoorden bij de gebeurtenis op.
3. Zorg dat er een opbouw in het stuk zit. Mogelijkheden zijn: rustig begin-climax, rustig begin-climax-afbouw, spanning-ontspanning, enz.
4. Kies geluiden bij de trefwoorden. Probeer een paar slagwerkinstrumenten uit. Heb je die niet? Maak dan geluiden met je stem. Je kunt ook onderzoeken hoe voorwerpen klinken. Hoe klinkt een fles waar je op drumt?
5. Zoek per trefwoord passende ritmes. Teken de ritmes op papier. Bijvoorbeeld met stippen op een bepaalde afstand van elkaar.
6. Oefen je ritme-stuk. Zorg dat alle spelers goed op elkaar aansluiten. Het stuk moet soepel kunnen worden uitgevoerd.
7. Presenteer het stuk aan de klas:
  - speel het stuk zonder te vertellen wat de situatie is;
  - laat de klas nadenken over welke situatie het stuk zou kunnen beschrijven;
  - vertel wat de gekozen situatie is en vertel waarom je voor deze ritmes en klanken hebt gekozen, Speel het stuk daarna nog een keer.

Criteria

1. Het ritme-stuk heeft een opbouw.
2. Maak gebruik van verschillende klanken en instrumenten.
3. Gebruik rusten (pauzes) als momenten van spanning.
4. Het ritme-stuk moet minstens één minuut duren.
5. Zorg dat elke speler voldoende bij het stuk betrokken is.

Dans het eruit!

2-8

2-3 slu

Opdracht

Muziek is niet alleen om te beluisteren. Je kunt er ook op bewegen. Maak een dans op een muziekfragment uit de Anne Frank Cantate.

Stappenplan

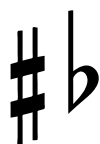
1. Kies met je groep een muziekfragment uit de Anne Frank Cantate dat jullie aanspreekt.
2. Verzin een paar trefwoorden bij het fragment.
3. Zoek bij elk trefwoord een passende dansbeweging. Probeer deze steeds uit met de muziek erbij. De bewegingen moeten laten zien wat je voelt of ervaart als je de muziek hoort.
4. Zet de bewegingen in een volgorde die past bij de opbouw van het muziekfragment.
5. Oefen de hele dans op de muziek.
6. Presenteer de dans aan de klas.

Criteria

1. Er zitten minstens vijf verschillende bewegingen in.
2. Het stuk duurt minstens één minuut.
3. De dans laat zien wat je voelt of ervaart als je de muziek hoort.

Anne Frank Cantate

Opdrachten vmbo

Zoek en match muziek en gevoel

1

2 slu

Opdracht

Muziek geeft je altijd een bepaald gevoel, je kunt er bijvoorbeeld droevig of juist vrolijk van worden. Hoewel je in de muziek heel veel verschillende stijlen hebt (van klassiek tot heavy-metal), kunnen al deze stijlen ook alle soorten gevoelens oproepen. In de volgende opdracht ga je verschillende muziekstukken zoeken met een verschillende stijl, maar die hetzelfde gevoel oproepen.

Stappenplan

1. Bedenk een thema dat te maken heeft met Anne Frank, de Tweede Wereldoorlog of herdenking. Bijvoorbeeld: vluchten.
2. Schrijf op aan wat voor muziek je denkt bij dit thema en beschrijf de muzikale kenmerken van deze muziek. Bijvoorbeeld: vluchten: spannende muziek, snelle noten, de muziek gaat van zacht naar hard, de muziek klinkt hard en scherp.
3. Zoek nu muziek die past bij het thema die aan jouw beschrijving voldoet: Zoek daarna twee muziekstukken (liedjes) met een totaal andere stijl, die allebei bij het thema passen.
4. Beschrijf hoe de muziekstukken verloopt. Beschrijf de muzikale eigenschappen (hoog-laag, snel-langzaam enzovoorts), en wat de muziek met jou doet. Wat je erbij voelt. Bijvoorbeeld: Het begin is heel zacht en stil, zoals een onschuldig kind dat slaapt. Dan wordt de muziek steeds sneller en spannender, het kind is wakker geworden en merkt de bedreiging op. De muziek wordt harder, de achtervolger komt dichterbij. Opeens een heel harde klap, de achtervolger is gevallen.
5. Maak een verslag en/of presenteer jouw muziekstukken en je verhaal aan de klas.

Criteria

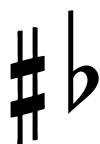
Voor het verslag:

1. Vertel wat het thema is en waarom je hiervoor hebt gekozen.
2. Maak een beschrijving van de muziek die je gekozen hebt en waarom je deze muziek gekozen hebt.
3. Vertel waarom de twee muziekstukken die zo verschillend zijn toch allebei bij het thema passen.
4. Gebruik minimaal 150 en maximaal 350 woorden.

Voor de presentatie (de klas let op de volgende zaken):

1. Originaliteit van het thema en de keuze van muziek.
2. Vertel waarom je voor deze muziek hebt gekozen.
3. Verstaanbaarheid van de voordrager.

Anne Frank Cantate Opdrachten vmbo

Speel een jiddisch lied

3-7

3 slu

Opdracht

Op de website kun je in het onderdeel Ontdek de cantate bij het deel 'Pars II - Woord' het jiddische lied 'Schluf, mayn faygele' luisteren. Bij deze opdracht vind je de bladmuziek van dit lied met partijen voor zang, melodie-instrumenten, piano en bas. Jullie gaan dit lied spelen. Gebruik instrumenten uit het muzieklokaal of een eigen instrument. Je hebt minimaal een zanger, een basinstrument en een akkoordinstrument nodig.

De melodiestem is bedoeld voor een zangstem, maar deze partij kan ook door een melodie instrument zoals een fluit, saxofoon of klarinet gespeeld worden.

Een saxofoon of klarinet moet de melodiestem voor Bb-instrumenten spelen (de onderste twee notenbalken). De tweede stem wordt door een melodie instrument gespeeld.

Ook hier speelt de saxofoon of klarinet de Bb-partij. De baspartij kan door een basgitaar, contrabas, cello of piano worden gespeeld. De akkoorden die bij de melodie staan, kunnen door gitaar, piano, keyboard of accordeon worden gespeeld.

Als je een grote bezetting hebt is het handig om een opbouw voor het stuk te bedenken. Je kan bijvoorbeeld een inleiding verzinnen door de melodie eerst door een instrument te laten spelen. Dan herhaal je het stuk nog een keer met de zangpartij erbij. Vervolgens herhaal je het stuk met de tweede stem erbij, enz. Maak een interessante opbouw met veel afwisseling.

Stappenplan

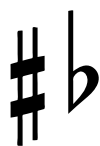
1. Bekijk het muziekstuk. Welke maatsoort heeft het stuk? Uit hoeveel maten bestaat het? Hoeveel partijen zie je?
2. Luister naar het fragment op de website, zodat je weet hoe het stuk ongeveer moet klinken. Lees ook de partijen van het lied mee terwijl je luistert.
3. Kies voor een bezetting: wie speelt welke partij op welk instrument?
4. Iedere speler oefent eerst apart zijn eigen partij. Help elkaar als je er niet uitkomt.
5. Als iedereen zijn partij goed kan spelen, komen jullie bij elkaar om samen te oefenen. Een speler bepaalt van tevoren het tempo door af te tellen.
6. Luister naar elkaar en oefen de stukken die moeilijk gaan. Probeer de fouten te vinden en apart te verbeteren.

Criteria

1. Er moeten minimaal melodie, akkoorden en baspartij aanwezig zijn.
2. Elke speler moet de juiste noten in het juiste ritme spelen.
3. Let op een goede balans tussen de partijen, je moet alle partijen goed kunnen horen.
4. Het lied moet een spannende opbouw hebben, laat niet alle instrumenten altijd spelen.

Anne Frank Cantate
Opdrachten vmbo

Speel een
jiddisch lied

3-7

3 slu

Bladmuziek

Shluf, mayn faygele

jiddisch slaaplied

arr.: Daniel Salbert

Melodie

2de stem

bas

Melodie Bb

2de stem Bb

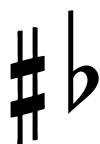
Shlufnayn fay-ge-le, makhtsudayn ey-ge-le, ay - lyu, ay - lyu. Shlofgehmaknayrkind shlofnzay gezunt, ay - lyu, ay - lyu.

Shlof un kho-lem zis, fun der welt ge-nis, ay - lyu, ay - lyu. Bizvanen du bistung, konstushlo-fingring, lakhifun altsding, ay - lyu lyu.

Am Am E

Dm Am E E Am

Anne Frank Cantate

Opdrachten vmbo

Maak je eigen poster

1-2

3 slu

Opdracht

Een poster gebruik je om een boodschap over te brengen. Het moet de aandacht trekken van mensen. Ontwerp een poster tegen racisme, oorlog, de Holocaust of zinloos geweld. Gebruik als materiaal knipsels uit kranten en tijdschriften of plaatjes van internet. De poster moet mensen bewust maken van de gevaren van racisme, oorlog, de Holocaust, etc. Zorg dus voor een goede opbouw van de poster. Hij moet de aandacht trekken en nieuwsgierig maken.

Zoek vooral naar kranten en magazines met veel reclame erin, dan heb je meteen veel foto's. Voordat je gaat plakken is het handig om een aantal "layouts" uit te proberen. Schuif een paar keer met de knipsels om dingen uit te proberen. Maak eventueel ook gebruik van gekleurd A3-papier.

Je kan de poster nog mooier maken door erop te schilderen en te tekenen.

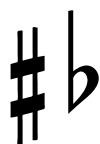
Stappenplan

1. Bedenk een onderwerp.
2. Zoek in kranten en tijdschriften naar foto's en tekstkoppen en knip ze uit.
3. Neem een vel A3-papier en leg de onderdelen voor de poster erop.
4. Plak de knipsels op.

Criteria

1. De poster moet uit foto's en teksten bestaan.
2. Let op een duidelijke opbouw die de aandacht trekt.
3. De poster moet A3-formaat hebben.
4. De poster moet duidelijk TEGEN racisme, oorlog, zinloos geweld, etc. gericht zijn.
5. Ook op afstand moet de poster de aandacht trekken, let op opvallende kleuren of afbeeldingen.
6. Laat de kleuren van de afbeeldingen de sfeer van de poster versterken.

1

2 slu

Maak je eigen monument

Opdracht

Ter herdenking van de slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog zijn er vanaf 1945 tot en met vandaag veel monumenten opgericht. Een monument is een voorwerp dat je helpt iets te herinneren. Bijvoorbeeld een gebouw of een kunstwerk. Hier kunnen nabestaanden van de oorlog bloemen neerleggen en slachtoffers herdenken en eren. Een monument vult het gemis van de familie en vrienden van de slachtoffers een klein beetje op. In deze opdracht ontwerp en maak je een monument voor een doelgroep naar keuze.

Stappenplan

1. Bedenk waar je een monument voor wilt maken. Het kan natuurlijk in het kader van de Tweede Wereldoorlog, maar je mag ook een thema van nu kiezen zoals geweld, oorlog, vervolging, discriminatie, pesten enzovoorts.
2. Bedenk voor wie je het monument wil maken: de slachtoffers, de nabestaanden van het slachtoffer, enz..
3. Schrijf trefwoorden op bij het thema van het monument.
Aan welke woorden en beelden denk je als je denkt aan het thema?
4. Kies welke materialen het meest bruikbaar zijn voor jouw monument.
5. Bedenk welke woorden je in het monument kwijt wilt.
6. Maak op papier een schets van je monument. Overleg met je docent of het idee haalbaar is.
7. Maak je monument.

Criteria

1. Het gekozen onderwerp moet duidelijk te zien zijn in het monument.
2. Het moet een netjes verzorgd monument worden.

